

РЕЗОЛЮЦІЯ

Круглого столу з міжнародною участю «Архівна справа в Україні: підсумки сторіччя та перспектива майбутнього», присвяченого 100-річчю від дня створення системи архівних установ України.

21 вересня 2017 року у конференц-залі комплексу споруд центральних державних архівних установ України (м. Київ, вул. Солом'янська, 24) відбувся Круглий стіл з міжнародною участю «Архівна справа в Україні: підсумки сторіччя та перспектива майбутнього».

До участі в обговоренні зазначеної проблематики було запрошено: представників Укрдержархіву, працівників державних архівних установ, діячів культури, мистецтва та науки, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, науковців, членів громадських організацій.

Від України на круглому столі виступили:

Т. І. Баранова – Голова Державної архівної служби України.

О. В. Бажан – директор Центрального державного архіву громадських об'єднань України.

К. М. Безгинська – директор Державного архіву Луганської області.

Л. Г. Білоусова – т.в.о. директора Державного архіву Одеської області.

О. Я. Гаранін – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, директор Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.

Т. О. Ємельянова – кандидат історичних наук, заступник директора Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г.С. Пшеничного.

Я. С. Калакура – доктор історичних наук, професор, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Т. А. Клименко – кандидат історичних наук, доцент, директор Державного архіву Черкаської області.

Ю. С. Ковтанюк – кандидат історичних наук, директор Центрального державного електронного архіву України.

М. Г. Палієнко – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Л. Ф. Приходько – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу архівознавства Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.

І. І. Тюрменко – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету.

О. В. Чижова – директор Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України.

М. Г. Щербак – Голова Спілки архівістів України, доктор історичних наук, професор, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У рамках круглого столу обговорювалися пріоритети подальшого розвитку архівної справи, орієнтовані на її демократизацію, послідовне реформування та реалізацію функцій архівів, пов'язаних із підвищенням їхнього статусу та ролі у державі; формуванням, зберіганням, обліком та використанням Національного архівного фонду України; застосуванням сучасних технологій в архівній справі, а також проблеми професійної підготовки архівістів.

У процесі обговорення актуальних питань, **учасники круглого столу дійшли висновку**, що незважаючи на певні зрушення у розвитку архівної справи впродовж останніх років, нерозв'язаними залишається низка проблем:

– відсутність цілеспрямованої державної політики у сфері архівної справи, що призводить до її безсистемного розвитку, неврегульованості на законодавчому рівні питань функціонування архівів у сучасних економічних умовах;

– недостатність фінансових та матеріально-технічних ресурсів для інноваційного розвитку архівної справи на основі новітніх технологій та забезпечення гарантованої збереженості документів Національного архівного фонду України та користування ними;

– відсутність єдиних стандартів та регламентів оцифрування архівних документів, постійного зберігання архівних електронних документів та користування ними;

– невирішеність питань кадрового забезпечення галузі, низький соціальний статус професії архівіста.

Предметом особливої уваги учасників круглого столу стала ситуація, що склалася навколо Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, розташованого на території Національного заповідника «Софія Київська». Багаторічні намагання керівництва Міністерства культури України та заповідника виселити архів закінчилися категоричною вимогою звільнити приміщення до 29 вересня поточного року. Під загрозою втрати опинилися унікальні архівні та музейні колекції найбільшого в Європі архіву такого профілю. Учасники круглого столу підкреслили, що позиція керівництва Міністерства культури України та заповідника «Софія Київська» суперечить принципам розвитку громадянського суспільства, а також цілям та завданням держави, що закріплені в Конституції України.

Для вирішення актуальних питань архівної справи, забезпечення її інноваційного розвитку, запровадження надійних механізмів стимулювання діяльності різних суб'єктів щодо збереження архівної спадщини у традиційних для України формах, із використанням міжнародного досвіду, **учасники круглого столу рекомендують**:

1. Започаткувати щорічне проведення круглого столу з актуальних питань архівної справи на базі Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (або по черзі на базі архівів).

2. Сформувати цілісне нормативно-правове поле щодо регламентації процесів розвитку архівної справи та діловодства, разом з гармонізацією та поступовим впровадженням європейських та міжнародних норм і стандартів у цій сфері.

3. Сформувати концепцію розвитку архівної справи на середньострокову перспективу та представити її до широкого громадського обговорення.

4. Сприяти розбудові сучасної архівної системи, що функціонує та розвивається на основі демократичної організаційно-правової, технічної та технологічної ідеології.

5. Вжити всіх заходів для вирішення питання розміщення Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. Не допустити знищення документів та музейних предметів через виселення архіву із будівлі Національного заповідника «Софія Київська».

6. Продовжити реалізацію проектів щодо нормативного закріплення ролі електронного документа та сучасних технологій обміну інформацією. Також сприяти розвитку принципово нових напрямів діяльності архівів, пов'язаних з постійним зберіганням архівних електронних документів та користуванням ними.

7. Посилити співпрацю архівів із вищими навчальними закладами, що здійснюють підготовку кадрів архівістів. Залучати архівістів до активної участі в експертизі якості змісту архівної освіти, у підготовці підручників та навчальних посібників, у т.ч. електронних.

8. Ініціювати процес надання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері архівної справи, діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації, спеціального статусу з прямим підпорядкуванням безпосередньо Кабінету Міністрів України.

9. Ініціювати процес підготовки національного підручника з архівознавства для студентів вищих навчальних закладів з урахуванням законодавчих змін та сучасного технологічного розвитку суспільства.

10. Доручити організаторам круглого столу оприлюднити матеріали виступів його учасників.

Резолюцію прийнято учасниками круглого столу 21 вересня 2017 року.